

BORDER- LINE

Akaareqatigiitta
Lad os alle udvise gensidig tolerance

Suliaq una Kalaallit Nunaanni 2021-imi eqqarsartaatsikkut tarnikkullu nappaatit pillugit innutaasunut paasititsiniaanermut suliniummot aqutsisoqatigiit suliaarat. Suleqatigineqarpullu Tarnimikkut nappaatilinnut qitiusumik immikkoortortaqarfik, Sugisag aammalu Psykiatrifonden.

Borderline sunaana?

Inuit tamarmik kinaassutsimikkut immikkuullarissunik ilisarnaateqarput, inuit allat nassuiaatigisinnaasaannik. Kinaassutsitta ilusaat qanoq ittarnitsinnut, eqqarsariaatsigut qanorlu pissuteqartarnigut ilisarnaataapput. Ilisarnaatitut pissutsigut kinaassuseraagut.

Borderline-qaraanni nammineq kinaassuserisaq nalinginnaasuniit allaaneruvoq imaluunniit piorsarsimassutsikkut naatsorsuutigineqartuniit nalinginnaasuniillu akuerisaasuniit allaanerulluni.

Kinaassutsikkut akornuteqarneq arlalinnik assigiinngitsutigut ersertartunik peqarpoq.

Naatsumik nassuiaat:

Borderline aamma kinaassutsikkut akornuteqarneq misigissutsikkut aalaakkaanginnermik taaneqartartoq.

Misigissutsit allanngorartupilussusinnaapput sakkortuupilussuullutillu. Eqqarsaqqaarani iliortarneruvoq aamma kingunerisinnaasai suusinnaanersut isumaliutigeqqaarnagit imaluunniit allanut qanoq kinguneqarsinnaanera isumaliutigeqqaarnagu iliuuseqartoqartarluni. Isumaq allanngupallassinnaavoq sakkortuunillu qisuariaaterpassuaqartarluni aamma misigissutsinit killitaalluni nillertarluni. Nammineq iliuuserisat aamma allat iliuuserisaat paasiuminaatsinneqakkajuttarput. Qernertumik-qaqortumik allannguallaa-teqanngitsumillu eqqarsakkajuttarluni. Tassa imaappoq sunaasinnaasoq eqqortuussaaq imaluunniit aamma kukkusuussaaq aamma akornaniittoqarani. Nammineq kinaanerluni qularutigineqarsinnaavoq kinaassuserisamillu misigisamik ersarissuqarani. Amerlasuut isumakkut imaqanngitsutut misigisarpuit. Inunniit allaniit sumiginnarneqarnissaq ersigineqakkajuttarluni.

Borderlinemik nappaateqaraanni inunnut allanut atassuteqarneq uivernarsinnaavoq. Nammineq kinaanerluni qularutaasinnaavoq aamma ilukkut imaqanngitsutut misigaluni. Akulikitsumik tassanngaannartumik iliuuseqartarluni aamma misigissutsikkut sakkortuumik allanngorarsinnaalluni.

Ersiutit naliginnaasut

Borderlini-mik nappaateqarneq assigiinngitsunik sakkortussuseqarsinnaavoq. Inuit ilai taamannak atugaqartuusut inooqatigiinnikkut ajortupilussuarmik ingerlanerliortarput, inunntut allanut aaqqiagiinngissuteqartuaannarlutik atassuteqarnernullu atatitsisinnaanatik imaluunniit suliffimmik. Inuit ilai ulluinnarni ingerlalluortarput, kisianni nanertisimasutut misigigaanni ersiutaasut takkuttarput.

Nappaateqartoqartarpoq aatsaat ajornartorsiutaasut ulluinnarni nammineq inuunerisamut annertuumik sunniuteqartarpata. Nappaat meeraanerminngaanniit inuusuttuaraanerminngaanniilluunniit aallarnersimasussaavoq sivisuumillu atugaalluni.

Borderline-mik nappaateqaraanni ilisarnaatit naliginnaasut

- Tassanngaannarluni qanorlu kinguneqarsinnaaneranut eqqarsaatigeqqaarnagu qisuariarneq
- Isumakkut allanngorarnarit annertooujussuullutillu siumut ilimagereernissaannut ajornartuupput
- Misigissutsit aqukkuminaatsinneqartarput
- Immaqa sakkortuumik qisuariartarluni, sakkortuumillu kamaqarluni
- Qernertumik-qaqortumik allannguallaateqanngitsumik eqqarsakkajuttarluni
- Atassuteqarnikkut sakkortuunik, paatsiveqanngitsunik aalaakkaanngitsunillu atassuteqaateqartuulluni
- Itigartinneqarnissaq ersigisarlugu qimataanissarlu annilaangagalugu
- Kinaanerluni nalornissutigalugu, aamma sorusunnerluni nalullugu
- Ilukkut imaqqanngitsutut misigaluni
- Immaqa imminut ajoquseqqajaasarluni
- Nammineq siornatigut kukkusimasanit ilikkaruminaatsitsilluni siunissamullu takorlooruminaatsitsilluni. Massakkumilu inuulluni.

Nappaat qanoq ineriartortarpa?

Nappaat inuusuttuaraanermi ajornerpaanerukkajuttarpoq. Inooqatigisat allanngorartut amerlasuujusinnaapput. Amerlasuut imigassamik, hash-imik aanngajaarniutinilluunniit atornerluisunngortarput. Amerlasuut piffissap ilaani annilaangasarput isumakkulluunniit nanertisimasarlutik. Imminut ajoqusernissamut aarlerinartoqartarpoq. Saniatigut imminut toqunnissamut annertuumik aarlerinartoqartarluni.

Amerlanerpaat katsorsarneqarneq iluaqutigisarpaat. Amerlasuut ukioqqor-tusiartuaarnermini ilorfaallattarput aamma inooqateqarnikkut kammalaate-qarnikkulluunniit aalajaatsunik nalinginnaasumik inuusinnaallutik.

Qanoq amerlatigisut borderline-mik akornuteqarneq misigissutsikkut aalaakkaanginnermik ajornartoortarpa?

Inuit borderline-mik nappaateqartut qanoq amerlatigisorpiaanersut misissus-sallugit ajornakusoorput. Kisianni borderline-mik nappaateqarneq kinaassut-sikkut ajornartoornertut akulikinnerpaajusut ilagaat.

Danmark-imi Peqqinnissaqarfiup Aqutsisoqarfia malillugu innuttaasut peqqissusaannik misissuisitsinerup takutippaa innuttaasut 1,6%-ii borderline-mik nappaateqartut. Missingersuussissagaanni Kalaallit Nunaanni inuit taassuminnga nappaateqartut 900-rujut missaanniissangatinneqarput. Arnat borderline-mik nappaateqartut angutiniit amerlanerupput.

Nappaatip suna pissutigivaa?

Borderline kinaassutsip ineriartornerani ajornartoorutaaneruvoq. Kinaassuseq tunngavilerneqartarpoq meeqqap alliariornerani ukiut siulliit avatangiiserisai sunnerneqarneralu aallaavigalugit. Meeqqap isumassuisuinut atassuteqarnera meeqqamut pingaarnerpaajuvoq. Toqqissimasumik atassuteqaateqaraanni meeraq inunnut allanut pitsaasumik tatiginnilluartumik atassuteqarnermik piginnaasaqalissaaq taamatullu peqqinnartumik kinaassuseqarluni. Atassuteqarneq toqqissiviilliorneruni meeraanermilu kingunerlutsitsisunik pisoqartartuulluni, soorlu sumiginnagaanernik, pimmatigineqarnermik, kinguaassiuutigut atornerlunneqarnermik imaluunniit nakuusersortoqartarnermik, taava nalinginnaasumik aalajaatsumillu kinaassutsimik perortitsinissamik ajornakusoortitsisoqassaaq. Inuunermi ukiut siulliit ingammik aalajangiisuupput. Alliariornerup ingerlanerani 12-14-it ukioqalernissaaq tikilluinnarlugu atassuteqaateqarnermit ajornartorsiuutaasut aaqqinneqarsinnaapput, atassuteqarnermi pitsaasut aalajaatsut misigisaniit pitsaanngitsuniit annertuneruppata.

Nappaatip kinguneri

Inuk borderline-mik nappaatilik innut atassuteqarniarnini ajornakusoortik-kajuttarpaa. Tamanna isumaqarpoq aappaatigut kisimiinnissaminut ersilluni aappaatigullu itigartinneqartutut sumiginnagaasutulluunniit misigigaanni sakkortuumik qisuariartarluni. Inuk taamaallaat allanik pisariaqartitaminik oqaaseqaruni imaluunniit namminermiit isumanik allaanerusunik takutitsiguni sumiginnarneqartutut misigissaaq. Nalinginnaasumik innut allanut pitsaasupilussuarnik pitsaanngitsupilussuarnillu misigissutsinik nikerartarpoq. Sammineqarnermik uppersarneqarnermillu uerisupilussuannqortoqarsinnaavoq isornartorsiorneqarnermilu arrajalluni.

Borderline-mik nappaateqartut amerlasuut tassanngaannarlutik iliuuseqartarnertik aqukkuminaatsittarpaat, ilaalu sakkortuumik qisuariartarput aamma kingunerusinnaasut eqqarsaatigeqqaarnagit tassanngaannartumik iliorlutik. Avatangiisiminnut naleqqiullugu annertuunik ajornartorsiortitsisinnaapput.

Inuit ilaanni qisuariaat ersinnginneruvoq, pissutigalugu inuup eqqarsaataani misigissusaanilu pisarmat. Kingunerusinnaasoq imminut mattunneq, nipaallineq, akuersaannginneq inooqatigiinnerniillu atasunit tunuarneq.

Inuk imminut ajoqusernissaminut aarlerinartoqarsinnaavoq imminullu toqoriarnissaminut immaqa misiliilluni.

Inuit borderline-mik nappaateqartut suliffiminni aappaqarnerminniluunniit ajornartorsiuteqakkajuttarput. Borderline-mik nappaateqartoq katsorsarneqanngikkuni inuttut inooqatigiinnermilu kinguneri annertusinnaapput, namminermut qanigisanullu.

Katsorsaaneq

Katsorsarneqarneq pitsaanerpaaq tassaavoq tarnikkut katsorsarneqarneq. Katsorsaanerup ilagisinnaasaa tassaavoq nammineq nappaatigisamut paasinninnissamut ilinniartinneqarneq, aammalu ilaasa tassanngaannaq iliuuseqartarnerminnut, annilaangasarnerminnut isumakkullu nanertisimaneqarnerminnut annikillisaammik nakorsaatitorlutik iluaqutigisarlugu.

Psykoedukation – nappaat ilinniarlugu

Psykoedukation tassaavoq borderline-mik nappaateqarneq qanoq isumaqarner-soq pillugu ilinniartinneqarneq. Tassani kinaassutsikkut ajornartoorneq aammalu qanoq ersertarner-soq pillugu ilinniarneqartarpoq. Aamma katsorsarneqarneq suna imarineraa ilinniarneqarluni.

Tarnikkut katsorsaaneq

Katsorsaariaatsinik assigiinngitsunik peqarpoq, tamatumani namminer-mi ersiutaasut paasissallugit akuerissallugillu ilinniarneqartarlutik, misigissutsit oqaasertalerlugit, iliuuseqarfiginngikkaluarlugit. Misigissutsit assigiinngitsut avissaartussallugit ilinniarneqartarput namminerlu misigissutsit naleqqussar-nissaannut ilinniarneqartarlutik, kingunerisinnaasaalu tassanngaannartumik iliuuseqannginnermi eqqarsaatigissallugu angumerisinnaallugu. Upalungaar-simanagermut pilersaarusiamek suliaqartoqartarpoq, taava nammineq ajoqutaa-sumik tassanngaannartumik iliuuserisartakkat unikaallatsissallugit periutsinik ilinniarluni, aamma misigissutsit imminullu ajoquserusunneq sakkortuallaas-sappata kina attavigisinnaanerlugu nalunagu.

Nakorsaatinik katsorsaaneq

Borderline-mik nappaateqarnermut nakorsaammik aalajangersimasumik peqanngilaq. Kisianni ilaasa isumakkut nanertisimaner-mut annilaanganer-mulluunniit imaluunniit misigisimanikkut annertuumik allanngorarnernut nakorsataasartut iluaqutigisarpaat. Piffissap ilaani eqqissisaatit uerinan-ngitsut – nakorsaatigissallugit iluaqutaasinnaapput.

PEQQINNISSAQARFIIT:

Sumiiffik	AKUT Nal. 8-16	Nal. 16 kingorna
Aasiaat	89 22 11	89 22 11
Ilulissat	94 32 11	94 32 11
Ittoqqortoormiit	99 10 11	34 47 08
Kangaatsiaq	89 43 00	89 22 11
Maniitsoq	81 32 11	81 32 11
Nanortalik	61 32 11	61 32 11
Narsaq	66 12 11	66 12 11
Nuuk	344 112	344 112
Paamiut	68 12 11	68 12 11
Qaqortoq	64 22 11	64 22 11
Qasigianguit	91 12 11	89 22 11
Qeqertarsuaq	92 12 11	89 22 11
Qaanaq	97 10 11	94 32 11
Sisimiut	86 42 11	86 42 11
Tasiilaq	98 12 11	98 12 11
Upernavik	96 12 11	96 12 11
Uummannaq	95 12 11	95 12 11

POLITI: 70 14 48**TUSAANNGA: 80 11 80 / SMS 1899**

Kommune Qeqertalik	70 19 00
Qeqqata Kommunia	70 21 00
Kommuneqarfik Sermersooq	36 70 00
Avannaata Kommunia	70 18 00
Kommune Kujalleq	70 41 00

AAMMA ATTAVIGISINNAAVATIT:

Sugisaq · Tarnikkut eqqarsartaatsikkullu nap-parsimasut ilaqutaallu peqatigiiffiat sugisaq@sugisaq.gl

NIIK: Nunatsinni Inuit Innarluutillit Kattuffiat niik@niik.gl + niik.gl

Tilioq · Inuit innarluutillit illersuisuattut sulif-feqarfik: info@tilioq.gl + tilioq.gl

Allorfik · aangajaarniutinik atonerluiner-mut katsarsartinneq: allorfik.gl

AAMMA ATUARNEQARSINNAAPPUT:

psykiatrifonden.dk + peqqik.gl + sind.dk

DANISH
RESEARCH
FOUNDATION

NunaFonden

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

